

Circulaire

Brussel, 7 juli 2017

Kenmerk: NBB_2017_21

uw correspondent:

Merel Pieters
tel. +32 2 221 40 05 – fax +32 2 221 31 04
merel.pieters@nbb.be

Leningen, kredieten en borgstellingen aan leiders, aandeelhouders en verbonden personen

Toepassingsveld

Belgische kredietinstellingen en hun bijkantoren, Belgische beursvennootschappen en hun bijkantoren, bijkantoren in België van kredietinstellingen van derde landen.

Verzekerings- of herverzekeringsondernemingen naar Belgisch recht (met uitzondering van de in de artikelen 275 en 276 van de Solvabiliteit II-wet bedoelde kleine verzekeringsondernemingen naar Belgisch recht of de in artikel 294 van diezelfde wet bedoelde lokale verzekeringsondernemingen) en hun bijkantoren, bijkantoren in België van verzekerings- of herverzekeringsondernemingen die ressorteren onder het recht van staten die geen lid zijn van de Europese Economische Ruimte, verzekeringsholdings naar Belgisch recht en gemengde financiële holdings naar Belgisch recht die aan het hoofd staan van een verzekerings- of herverzekeringsgroep in de zin van de artikelen 338 en 343 van de Solvabiliteit II-wet en onder toezicht van de Bank staan.

Samenvatting/Doelstelling

In deze circulaire wordt toelichting verschaft aangaande de wettelijke voorschriften inzake leningen, kredieten en borgstellingen die door kredietinstellingen, verzekeringsondernemingen en beursvennootschappen worden verstrekt aan hun leiders, aandeelhouders en verbonden personen. Er wordt tevens verduidelijkt op welke wijze de instellingen hun wettelijke rapporteringsplicht ten aanzien van de toezichthouder dienen te vervullen.

Geachte mevrouw
Geachte heer

Artikel 72 van de Bankwet¹ en artikel 93 van de Solvabiliteit II-wet² bevatten een regeling aangaande leningen, kredieten en borgstellingen die door een kredietinstelling of een verzekeringsonderneming³ worden verstrekt:

- 1° aan de leden van hun wettelijk bestuursorgaan en de leden van het directiecomité of, bij ontstentenis van een directiecomité, aan de personen die deelnemen aan hun effectieve leiding, evenals aan de effectieve leiders van hun bijkantoren;
- 2° aan de personen bedoeld in artikel 9, eerste lid, van de Bankwet en artikel 23, eerste lid, van de Solvabiliteit II-wet, d.w.z. de natuurlijke of rechtspersonen die een gekwalificeerde deelneming bezitten, de leden van hun verschillende organen en de personen die deelnemen aan hun effectieve leiding;
- 3° aan de ondernemingen of instellingen waarin de personen van de voornoemde eerste categorie een gekwalificeerde deelneming bezitten of een functie zoals bedoeld in 1° uitoefenen, met uitzondering van de ondernemingen of instellingen waarover de kredietinstelling of de verzekeringsonderneming of haar moederonderneming controle uitoefent;
- 4° personen die verbonden zijn met in 1° bedoelde personen, d.w.z. echtgenoten, partners die volgens hun nationaal recht als gelijkwaardig met een echtgenoot of echtgenote worden aangemerkt en bloedverwanten in de eerste graad⁴.

Overeenkomstig paragraaf 1 van de voornoemde artikelen 72 en 93 mogen kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen slechts onder de voorwaarden, ten belope van de bedragen en met de voorwaarden die voor hun cliënteel gelden, rechtstreeks of onrechtstreeks leningen, kredieten of borgstellingen verlenen aan de hierboven genoemde personen, ondernemingen of instellingen. Kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen mogen geen andere onderneming binnen de groep aanwenden om verrichtingen af te sluiten zonder naleving van de voorschriften van artikel 72 van de Bankwet en artikel 93 van de Solvabiliteit II-wet. De voorschriften mogen met name niet omzeild worden door de verrichting te laten afsluiten door een andere entiteit binnen de groep die als zodanig niet onder het toepassingsveld valt.

Onder “voorwaarden die voor hun cliënteel gelden” moeten de voorwaarden worden verstaan die gelden voor cliënten die zich ten aanzien van de kredietinstelling of de verzekeringsonderneming in een soortgelijke positie bevinden. Zo zal een bestuurder of zaakvoerder, indien hij voldoet aan de door de kredietinstelling of verzekeringsonderneming opgelegde voorwaarden om als trouwe cliënt te worden beschouwd, aanspraak kunnen maken op de gunstrentevoet die eventueel aan dergelijke cliënten wordt toegekend. Hij zal daarentegen geen aanspraak kunnen maken op de gunstrentevoet voor het personeel.

Wanneer deze verrichtingen niet tegen de normale marktvoorwaarden worden gesloten, kan de toezichthouder luidens de wet eisen dat de overeengekomen voorwaarden worden aangepast op de datum waarop deze verrichtingen uitwerking hadden. Zo niet zijn de leden van het wettelijk bestuursorgaan die de beslissing hebben genomen, tegenover de instelling hoofdelijk aansprakelijk voor het verschil.

De toezichthouder beveelt aan dat de kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen een gedragscode opstellen waarbij de aard van de kredieten die mogen worden toegestaan aan de in artikel 72, § 1, eerste lid, 1° tot 4°, van de Bankwet en artikel 93, § 1, eerste lid, 1° tot 4° van de

¹ Wet van 25 april 2014 op het statuut van en het toezicht op kredietinstellingen en beursvennootschappen.

² Wet van 13 maart 2016 op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen

³ De term “verzekeringsonderneming” dient te worden begrepen als “verzekerings- of herverzekeringsonderneming”.

⁴ Zie definitie in artikel 3, 27°/1, van de Bankwet.

Solvabiliteit II-wet bedoelde personen, ondernemingen of instellingen, nauwkeurig wordt weergegeven. Bovendien moeten de procedures inzake besluitvorming en controle schriftelijk worden vastgelegd om de beoordelingsautonomie te waarborgen en belangenconflicten te vermijden. Deze procedures moeten ter beschikking gesteld worden van de toezichthouder en de revisoren.

Kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen zijn er wettelijk toe gehouden de verstrekte leningen, kredieten en borgstellingen ter kennis te brengen van hun wettelijk bestuursorgaan en de toezichthouder. Deze rapporteringen dienen evenwel niet plaats te vinden wanneer het geheel van leningen, kredieten of borgstellingen aan een bepaalde persoon, onderneming of instelling het bedrag van 100.000 EUR niet overschrijdt. Per persoon, onderneming of instelling geldt een globaal plafond van 100.000 EUR. Er weze opgemerkt dat de verrichtingen, ongeacht hun bedrag, steeds tegen de normale marktvoorwaarden dienen te gebeuren.

Kennisgeving aan de toezichthouder

Wat de kennisgeving aan de toezichthouder betreft, maken de kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen gebruik van de tabellen in bijlage. Deze tabellen moet jaarlijks worden ingevuld op basis van de situatie op 31 december. De kredietinstellingen moeten deze bij de toezichthouder indienen vóór het einde van de maand februari van het volgende jaar. De verzekeringsondernemingen moeten de tabellen samen met de geactualiseerde versie van het governancememorandum indienen en daarbij de termijnen zoals voorzien in de circulaire 2016/40 respecteren. De rapportering dient betrekking te hebben op alle leningen, kredieten en borgstellingen die openstonden gedurende het voorbije kalenderjaar, en dient verricht te worden zodra de globale drempel van 100.000 EUR overschreden wordt. Verrichtingen met een looptijd van minder dan een jaar die niet meer openstaan op 31 december dienen derhalve eveneens in de tabellen te worden vermeld.

Richtsnoeren voor het invullen van de tabellen

- In de eerste kolom (1) dient de rechtstreekse begunstigde van de lening, het krediet of de borgstelling te worden opgenomen. De naam van de onrechtstreeks betrokken leider (zoals bedoeld in artikel 72, § 1, 1° van de Bankwet en in artikel 93, §1, eerste lid, 1° van de Solvabiliteit II-wet) dient eveneens vermeld te worden (in kolom 1) wanneer de lening, het krediet of de borgstelling werd verleend aan een onderneming of instelling waarin de desbetreffende leider een gekwalificeerde deelneming bezit of een functie uitoefent als bedoeld in de voornoemde artikelen 72, § 1, 1° en 93, § 1, eerste lid, 1°, of aan een met die leider verbonden persoon. Indien het om natuurlijke personen gaat, dient de familienaam te worden vermeld, gevolgd door de voorna(a)m(en). Voor rechtspersonen wordt de naam en de rechtsvorm vermeld, en, voor rechtspersonen naar Belgisch recht, eveneens het ondernemingsnummer.
- De aard van de lening, het krediet of de borgstelling (bijvoorbeeld hypothecair krediet, consumentenkrediet, ...) wordt vermeld in de kolom (2). Voor elke verrichting wordt een aparte regel gebruikt. Wanneer een kredietdossier meerdere deelkredieten omvat, dient elk van deze deelkredieten op een aparte lijn te worden vermeld.
- De datum van oorspronkelijk toekenning moet in kolom (3) worden vermeld. Dit is de datum van de eerste kredietbeslissing voor de bedoelde lening, krediet of borgstelling. Indien de looptijd van een lening wordt verlengd, blijft de oorspronkelijke datum dezelfde (alleen de verlenging wordt in kolom (5) vermeld). Indien een lening, krediet of borgstelling wordt terugbetaald en vervangen door een nieuwe lening, krediet of borgstelling, dan moet er een nieuwe lijn worden toegevoegd, met als "oorspronkelijk datum" de datum van toekenning van de nieuwe lening, krediet of borgstelling.
- De aanpassingen die in kolom (4) moeten worden opgenomen, zijn de aanpassingen die gedurende de periode werden aangebracht in de voorwaarden en de modaliteiten van de

verrichting (verhoging of verlaging van het bedrag, opzegging, wijziging van de voorwaarden ...) ⁵. In kolom 5 (links) moet het openstaande bedrag van het krediet op het einde van de periode worden vermeld. Het gaat hier over bijvoorbeeld het totaal opgenomen bedrag van een liquiditeitskrediet of het uitstaande bedrag van een hypothecaire lening per einde van de periode. In voorkomend geval moet ook het eventuele nog op te nemen bedrag (op het einde van de periode) in kolom 5 (rechts) worden vermeld.

- In kolom (6) dient de rentevoet te worden opgenomen die van toepassing is op het einde van de periode.
- In kolom (7) dient de resterende looptijd op het einde van de periode te worden aangegeven.
- Kolom 8 (voorziene betalingen zijn voldaan conform de contractuele voorwaarden) moet alleen met "ja" of "neen" ingevuld worden, hierbij enkel rekening houdend met materiële aangelegenheden.

Bijkantoren

De regeling van artikel 72 van de Bankwet en artikel 93 van de Solvabiliteit II-wet is eveneens van toepassing op bijkantoren.

1) Buitenlandse bijkantoren van Belgische kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen

Leningen, kredieten en borgstellingen opgenomen in de boekhouding van een buitenlands bijkantoor van een Belgische kredietinstelling of verzekeringsonderneming en verstrekt aan personen, ondernemingen of instellingen bedoeld in artikel 72, § 1, eerste lid, 1° tot 4° van de Bankwet en artikel 93, §1, eerste lid, 1° tot 4° van de Solvabiliteit- II-wet vallen ook onder de voormelde voorschriften.

2) Bijkantoren in België van kredietinstellingen en verzekeringsondernemingen van derde landen

Leningen, kredieten en borgstellingen opgenomen in de boekhouding van een Belgisch bijkantoor van een kredietinstelling of verzekeringsonderneming uit een derde land en verstrekt aan personen, ondernemingen of instellingen als bedoeld in artikel 72, §1, eerste lid, 1° tot 4° van de Bankwet en in artikel 93, §1, eerste lid, 1° tot 4° van de Solvabiliteit II-wet vallen eveneens onder de regeling, met dien verstande dat de leiders van het bijkantoor ook als leden van het wettelijk bestuursorgaan worden beschouwd, in overeenstemming met artikel 335, 4°, van de Bankwet en artikel 587, 3° van de Solvabiliteit II-wet.

Beursvennootschappen

De bovenstaande voorschriften zijn overeenkomstig artikel 535 van de Bankwet eveneens van toepassing op leningen, kredieten en borgstellingen toegekend door beursvennootschappen, met dien verstande dat voor de kennisgeving door deze instellingen een plafond van 25.000 euro geldt. Beursvennootschappen kunnen leningen of kredieten enkel toestaan binnen de in artikel 534 van de Bankwet vastgestelde grenzen.

Verzekeringsholdings en gemengde financiële holdings naar Belgisch recht aan het hoofd van een (her)verzekeringsgroep

Overeenkomstig artikel 443, eerste lid van de Solvabiliteit II-wet gelden de bovenstaande voorschriften eveneens voor verzekeringsholdings naar Belgisch recht en voor gemengde financiële holdings naar

⁵ De wijzigingen die voortvloeien uit de naleving van de contractuele voorwaarden en modaliteiten van de verrichting (bijvoorbeeld periodieke terugbetalingen van het geleende kapitaal) moeten dus niet gerapporteerd worden in kolom 5.

Belgisch recht die aan het hoofd staan van een verzekerings- of herverzekeringsgroep in de zin van de artikelen 338 en 343 van de Solvabiliteit II-wet en onder toezicht van de Bank staan.

Deze circulaire vervangt circulaire D1 94/5 van 28 november 1994 en heft ze op.

Een kopie van deze circulaire wordt overgemaakt aan de revisor van uw instelling of onderneming.

Hoogachtend

Jan Smets
Gouverneur

Bijlage: Rapporteringstabel